

* 3. Reg. 1. 34.

22. Et comederunt, & biberunt coram Domino in die illo cum grandi letitia.
 * Et unxerunt secundò Salomonem filium David. Unxerunt autem eum Domino in principem, & Sadoe in pontificem.
 23. Seditque Salomon super solium Domini in regem pro David patre suo, & cunctis placuit: & paruit illi omnis Israël.
 24. Sed & universi principes, & potentes, & cuncti filij regis David dederunt manum, & subiecti fuerunt Salomoni regi.
 25. Magnificavit ergo Dominus Salomonem super omnem Israël: & dedit illi gloriam regni, qualem nullus habuit ante eum rex Israël.
 26. Igitur David filius Isai regnavit su-

per universum Israël.

27. * Et dies, quibus regnavit super Israël, fuerunt quadraginta anni: in Hebron regnavit septem annis, & in Ierusalem annis triginta tribus.

28. Et mortuus est in senectute bona, plenus dierum, & divitiis, & gloria, & regnavit Salomon filius eius pro eo.

29. Gesta autem David regis priora, & novissima scripta sunt in Libro Samuelis Videntis, & in Libro Nathan prophetae, atque in volumine Gad Videntis:

30. Universique regni eius, & fortitudinis, & temporum, quae transierunt sub eo, sive in Israël, sive in cunctis regnis terrarum.

Anno M. 2990. Ant. Chr. 1014.

LIBER SECUNDUS
 PARALIPOMENON,
 HEBRAICE DIBRE HAIAMIM.

IN hoc secundo libro, Esdras historiam annorum 479. percurrit: ab anno scilicet mundi 2990. ad annum 3468. quo finitis 70. annis captivitatis, Cyrus redeundi potestatem fecit. Sunt ergo anni

Salomonis	40.
A divisione regni, ad 4. Ioachimi	369.
A 4. Ioachimi, ad finitam captivitatem	70.
Summa 479.	

CAPUT PRIMUM.

Oblatis mille hostiis à Salomone in Gabao, Dominus illi nocte apparetur dat ei peritiam sapientiam, additis divitiis & gloria: post quae currus & equites congregat.

3. Reg. 3. 1. Anno M. 2990. Ant. Chr. 1014.

Onfortatus est ergo Salomon filius David in regno suo, & Dominus Deus eius erat cum eo, & magnificavit eum in excelsum.
 2. Praecipitque Salomon universo Israël, tribunis, & centurionibus, & du- cibus, & iudicibus omnis Israël, & principibus familiarum:
 3. & abiit cum universa multitudine in Excelsum Gabao, ubi erat tabernaculum foederis Dei, quod fecit Moyses famulus Dei in solitudine.

* 2. Reg. 6. 17. Paral. 16. 1.

4. * Arcam autem Dei adduxerat Da-

vid de Cariathiarim in locum, quem praeparaverat ei, & ubi fixerat illi tabernaculum, hoc est, in Ierusalem.

5. Altare quoque aeneum, * quod fabricatus fuerat Beseleel filius Uri filij Hur, ibi erat coram tabernaculo Domini: quod & requisivit Salomon, & omnis ecclesia.

6. Ascenditque Salomon ad altare aeneum, coram tabernaculo foederis Domini, & obtulit in eo mille hostias.

7. Ecce autem in ipsa nocte apparuit ei Deus, dicens: Postula quod vis, ut dem tibi.

8. Dixitque Salomon Deo: Tu fecisti cum David patre meo misericordiam magnam: & constituisti me regem pro eo.

9. Nunc ergo Domine Deus impleatur sermo tuus, quem pollicitus es David patri meo: tu enim me fecisti regem super populum tuum multum, qui tam innumerabilis est, quam pulvis terrae.

10. * Da mihi sapientiam & intelligentiam,

* Sap. 9. 10.

tiam, ut ingrediar & egrediar coram populo tuo: quis enim potest hunc populum tuum dignè, qui tam grandis est, iudicare?

11. Dixit autem Deus ad Salomonem: Quia hoc magis placuit cordi tuo, & non postulasti divitiis, & substantiam, & gloriam, neque animas eorum qui te ode- rant, sed nec dies vitae plurimos: petisti autem sapientiam & scientiam, ut iudicare possis populum meum, super quem constitui te regem.

12. Sapientia & scientia data sunt tibi: divitias autem & substantiam & gloriam dabo tibi, ita ut nullus in regibus nec ante te nec post te fuerit similis tui.

13. Venit ergo Salomon ab Excelsu Gabao in Ierusalem coram tabernaculo fixeris, & regnavit super Israël.

* 3. Reg. 10. 20. 14. * Congregavitque sibi currus & equites, & facti sunt ei mille quadringenti currus, & duodecim millia equitum: & fecit eos esse in urbibus quadrigarum, & cum rege in Ierusalem.

15. Praebuitque rex argentum & aurum in Ierusalem quasi lapides, & cedros quasi sycomoros, quae nascuntur in campestribus multitudine magna.

16. Addebantur autem ei equi de Aegypto, & de Coa a negotiatoribus regis, qui ibant, & emebant pretio.

17. quadrigam equorum sexcentis argenteis, & equum centum quinquaginta: similiter de universis regnis Hethæorum, & a regibus Syriae emptio celebrabatur.

CAPUT II.

Ordinatis pro templo aedificando architectis & operariis, Salomon cum rege Hiram convenit de mittendo erudito artifice, lignisque ad templi structuram caedendis.

1. **D**Ecevit autem Salomon aedificare domum nomini Domini, & palatium sibi.

2. Et numeravit septuaginta millia virorum portantium humeris, & octoginta millia qui caederent lapides in montibus, praepositosque eorum tria millia sexcentos.

* 3. Reg. 5. 1.

3. * Misit quoque ad Hiram regem Tyri, dicens: Sicut egisti cum David patre meo, & misisti ei ligna cedrina ut aedificaret sibi domum, in qua & habitavit:

4. Sic fac mecum ut aedificem domum nomini Domini Dei mei, ut consecrem

eam ad adolendum incensum coram illo, & fumiganda aromata, & ad propositionem panum sempiternam, & ad holocausta manè, & vespere, sabbatis quoque, & neomeniis, & solemnitatibus Domini Dei nostri in sempiternum, quae mandata sunt Israël.

5. Domus enim, quam aedificare cupio, magna est: magnus est enim Deus noster super omnes deos.

6. Quis ergo poterit praevalere, ut aedificet ei dignam domum? si caelum, & caeli caelorum capere eum nequeunt: quantus ego sum, ut possim aedificare ei domum? sed ad hoc tantum, ut adoleatur incensum coram illo.

7. Mitte ergo mihi virum eruditum, qui noverit operari in auro, & argento, aere, & ferro, purpura, coccino, & hyacintho, & qui sciat sculptare caelaturas cum his artificibus, quos mecum habeo in Iudaea, & Ierusalem, quos praeparavit David pater meus.

8. Sed & ligna cedrina mitte mihi, & argenthina, & pinea de Libano: scio enim quod servi tui noverint caedere ligna de Libano, & erunt servi mei cum servis tuis.

9. ut parentur mihi ligna plurima, Dominus enim, quam cupio aedificare, magna est nimis, & inclyta.

10. Præterea operariis, qui caesuri sunt ligna, servis tuis dabo in cibaria tritici coros viginti millia, & hordei coros totidem, & vini viginti millia metretas, olei quoque sata viginti millia.

11. Dixit autem Hiram rex Tyri per litteras, quae miserat Salomoni: Quia dilexit Dominus populum suum, idcirco te regnare fecit super eum.

12. Et addidit, dicens: Benedictus Dominus Deus Israël, qui fecit caelum & terram, qui dedit David regi filium sapientem & eruditum & sensatum atque prudentem, ut aedificaret domum Domino, & palatium sibi.

13. Misi ergo tibi virum prudentem & scientissimum Hiram, patrem meum, & filium mulieris de filiabus Dan, cuius pater fuit Tyrius, qui novit operari in auro, & argento, aere, & ferro, & marmo- re, & lignis, in purpura quoque, & hyacintho, & bysso, & coccino: & qui scit caelare omnem sculpturam, & adinvenire prudenter quodcumque in opere necessarium est cum artificibus tuis, & cum artificibus domini mei David patris tui.

15. Tri-

15. Triticum ergo, & hordeum, & oleum, & vinum, quæ pollicitus es domine mihi, mitte servis tuis.

16. Nos autem cademus ligna de Libano, quod necessaria habueris, & applicabimus ea ratibus per mare in Ioppe: tuum autem erit transferre ea in Ierusalem.

17. Numeravit igitur Salomon omnes viros proselytos, qui erant in terra Israël, post dinumerationem, quam dinumeravit David pater eius, & inventi sunt centum quinquaginta millia, & tria millia sexcenti.

18. Fecitque ex eis septuaginta millia, qui humeris onera portarent, & octoginta millia, qui lapides in montibus cæderent: tria autem millia & sexcentos præpositos operum populi.

CAPUT III.

Templum extruitur cum porticu, velo, & duabus columnis æneis ante fores templi.

3. Reg. 6.
1.
2. Reg. 24.
25.
1. Paral.
21. 26.
* Hebr. addit, die secundo.
† Anno M.
2992.
Ant. Chr.
1012.

1. **E**T cœpit Salomon edificare domum Domini in Ierusalem in monte Moria, qui demonstratus fuerat David patri eius, in loco, quem paraverat David in * area Ornan Iebusæi.

2. Cœpit autem edificare mense secundo, * anno quarto regni sui. †

3. Et hæc sunt fundamenta, quæ iecit Salomon, ut edificaret domum Dei, longitudinis cubitos in mensura prima sexaginta, latitudinis cubitos viginti.

4. Porticum verò ante frontem, quæ tendebatur in longum iuxta mensuram latitudinis domus, cubitorum viginti: porrò altitudo centum viginti cubitorum erat: & deauravit eam intrinsecus auro mundissimo.

5. Domum quoque maiorem textit tabulis ligneis abiignis, & laminas auri obrizi affixit per totum: sculpsitque in ea palmas, & quasi catenulas se invicem complectentes.

6. Stravit quoque pavimentum templi pretiosissimo marmore, decore multo.

7. Porrò aurum erat probatissimum, de cuius laminis textit domum, & trabes eius, & postes, & parietes, & ostia: & cælavit cherubim in parietibus.

8. Fecit quoque domum Sancti sanctorum: longitudinem iuxta latitudinem domus cubitorum viginti: & latitudinem similiter viginti cubitorum: & laminis aureis textit eam, quasi talentis sexcentis.

9. Sed & clavos fecit aureos, ita ut singuli clavi siclos quinquagenos appendebant: cœnacula quoque textit auro.

10. Fecit etiam in domo sancti sanctorum cherubim duos, opere statuario: & textit eos auro.

11. Ala cherubim viginti cubitis extendebantur, ita ut una ala haberet cubitos quinque & tangeret parietem domus: & altera quinque cubitos habens, alam tangeret alterius cherub.

12. Similiter cherub alterius ala, quinque habebat cubitos, & tangebatur parietem: & ala eius altera quinque cubitorum, alam cherub alterius contingebat.

13. Igitur alæ utriusque cherubim expansæ erant, & extendebantur per cubitos viginti: ipsi autem stabant erectis pedibus, & facies eorum erant versæ ad anteriorem domum.

14. * Fecit quoque velum ex hyacintho, purpura, cocco, & bysso: & intexit ei cherubim.

15. * Ante fores etiam templi duas columnas, quæ triginta & quinque cubitos habebant altitudinis: porrò capita earum, quinque cubitorum.

16. Necon & quasi catenulas in oraculo, & superpositus eas capitibus columnarum: malogranata etiam centum, quæ catenulis interposita.

17. Ipsas quoque columnas posuit in vestibulo templi, unam a dextris, & alteram a sinistris: eam, quæ a dextris erat, vocavit Iachim: & quæ a levam, Booz:

CAPUT IV.

Constructio altaris ænei, maris fusilis, decem concharum, candelabrorum aureorum, mensarum, phialarum, ac ceterorum quæ ad templum eiusque ornatum pertinebant.

1. **F**ecit quoque altare æneum viginti cubitorum longitudinis, & viginti cubitorum latitudinis, & decem cubitorum altitudinis.

2. * Mare etiam fusile decem cubitis a labio usque ad labium, rotundum per circuitum: quinque cubitos habebat altitudinis, & funiculus triginta cubitorum ambiebat gyrum eius.

3. Similitudo quoque boum erat subter illud, & decem cubitis quedam extrinsecus cælatura, quasi duobus versibus alvum maris circuibant. Boves autem erant fusiles:

4. &

4. & ipsum Mare super duodecim boves impositum erat, quorum tres respiciebant ad Aquilonem, & alij tres ad Occidentem: porrò tres alij Meridiem, & tres qui reliqui erant, Orientem, habentes mare superpositum: posteriora autem boum erant intrinsecus sub mari.

5. Porrò vastitas eius habebat mensuram palmi, & labium illius erat quasi labium calicis, vel repandi lilij: capiebatque tria millia metretas.

6. Fecit quoque conchas decem: & posuit quinque a dextris, & quinque a sinistris, ut lavarent in eis omnia, quæ in holocaustum oblaturi erant: porrò in mari sacerdotes lavabantur.

7. Fecit autem & candelabra aurea decem secundum speciem, quæ iussa erant fieri: & posuit ea in templo, quinque a dextris, & quinque a sinistris.

8. Necon & mensas decem: & posuit eas in templo, quinque a dextris, & quinque a sinistris: phialas quoque aureas centum.

9. Fecit etiam atrium sacerdotum, & basilicam grandem: & ostia in basilica, quæ textit ære.

10. Porrò mare posuit in latere dextro contra Orientem ad Meridiem.

11. Fecit autem Hiram lebêtes, & creagras, & phialas: & complevit omne opus regis in domo Dei:

12. hoc est, columnas duas, & epistylia, & capita, & quasi quedam retacula, quæ capita tegerent super epistylia.

13. Malogranata quoque quadringenta, & retacula duo ita ut bini ordines malogranatorum singulis retaculis iungerentur, quæ protegerent epistylia, & capita columnarum.

14. Bases etiam fecit, & conchas, quas superposuit basibus:

15. mare unum, boves quoque duodecim sub mari.

16. Et lebêtes, & creagras, & Phialas. Omnia vasa fecit Salomoni Hiram pater eius in domo Domini ex ære mundissimo.

17. In regione Iordanis fudit ea rex in argillosa terra inter Sochoth, & Saredatha.

18. Erat autem multitudo vasorum innumerabilis, ita ut ignoraretur pondus æris.

19. Fecitque Salomon omnia vasa domus Dei, & altare aureum, & mensas, & super eas panes propositionis:

20. candelabra quoque cum lucernis suis ut lucerent ante oraculum iuxta ri-

tum ex auro purissimo:

21. & florentia quedam, & lucernas, & forcipes aureos: omnia de auro mundissimo facta sunt.

22. Thymiateria quoque, & thuribula, & phialas, & mortariola ex auro purissimo. Et ostia cælavit templi interioris, id est, in Sancta sanctorum: & ostia templi forinsecus aurea. Sicque completum est omne opus, quod fecit Salomon in domo Domini.

CAPUT V.

Illatis in templum vasis sacris, & oblatis plurimis donariis, arca continens tabulas Moysi in oraculum inducitur, unde gloria Domini implet templum.

1. **I**ntulit igitur Salomon omnia, quæ 3. Reg. 7. voverat David pater suus, argentum, & aurum, & universa vasa posuit in thesauris domus Dei.

2. * Post quæ congregavit maiores natu Israël, & cunctos principes tribuum, & capita familiarum de filiis Israël in Ierusalem, ut adducerent arcam fœderis Domini de Civitate David, quæ est Sion.

3. Venerunt itaque ad regem omnes viri Israël in die solennis mensis septimi.

4. Cùmque venissent cuncti seniorum Israël, portaverunt Levitæ arcam,

5. & intulerunt eam, & omnem paratam tabernaculi. Porrò vasa sanctorum, quæ erant in tabernaculo, portaverunt Sacerdotes cum Levitis.

6. Rex autem Salomon, & universus cœtus Israël, & omnes, qui fuerunt congregati ante arcam, immolabant arietes, & boves absque ullo numero: tanta enim erat multitudo victimarum.

7. Et intulerunt Sacerdotes arcam fœderis Domini in locum suum, id est, ad oraculum templi, in Sancta sanctorum subter alas cherubim:

8. ita ut cherubim expanderent alas suas super locum, in quo posita erat arca, & ipsam arcam tegerent cum vetricibus suis.

9. Vectium autem, in quibus portabatur arca, quia paululum longiores erant, capita parebant ante oraculum: si verò quis paululum fuisset extrinsecus, eos videre non poterat. Fuit itaque arca ibi usque in præsentem diem.

10. Nihilque erat aliud in arca, nisi duæ tabulæ, quas posuerat Moyses in Horeb, quando legem dedit Dominus filiis Israël egredientibus ex Ægypto.

11. Egres-

11. Egressus autem Sacerdotibus desani-
stuario (omnes enim Sacerdotes, qui ibi-
potuerant inveniri, sanctificati sunt: nec
adhuc in illo tempore vices, & ministeri-
orum ordo inter eos divisus erat)

12. tam Levitæ quàm cantores, id est,
& qui sub Asaph erant, & qui sub Eman,
& qui sub Idithun, filij, & fratres eorum
vestiti byssinis, cymbalis, & psalteriis,
& citharis concepabant, stantes ad Orien-
talem plagam altaris, & cum eis Sacer-
dotes centum viginti canentes tubis.

13. Igitur cunctis pariter, & tubis, &
voce, & cymbalis, & organis, & diversi
generis musicorum concentibus, & vo-
cem in sublime tollentibus; longè sonitus
audiebatur, ita ut cum Dominum lauda-
re cœpissent & dicere: Confitemini Do-
mino quoniam bonus, quoniam in æternum
misericordia eius; impleretur do-
mus Dei nube,

14. nec possent Sacerdotes stare & mi-
nistrare propter caliginem. Compleverat
enim gloria Domini domum Dei.

CAPUT VI.

*Benedixit Salomon populo Israël, & gra-
tias Deo agit de impletionem promissionis
factæ David; oraque supplex coram
multitudine, ut orantium in eo templo
vota Deus exaudiat.*

3. Reg. 8. 1. **T**unc Salomon ait: Dominus pol-
12. licitus est ut habitaret in cali-
gine:

Eodem
ann. 3001.

2. ego autem ædificavi domum nomini
eius, ut habitaret ibi in perpetuum.

3. Et convertit rex faciem suam, & ben-
edixit universæ multitudini Israël (nam
omnis turba stabat intenta) & ait:

4. Benedictus Dominus Deus Israël, qui
quod locutus est David patri meo, opere
complevit, dicens:

5. A die, quâ eduxi populum meum de
Terra Egypti, non elegi civitatem de
cunctis tribubus Israël, ut ædificaretur in
ea domus nomini meo: neque elegi quem-
quam alium virum, ut esset dux in po-
pulo meo Israël,

6. sed elegi Ierusalem, ut sit nomen
meum in ea: & elegi David, ut constitu-
rem eum super populum meum Israël.

7. Cumque fuisset voluntatis David pa-
tris mei, ut ædificaret domum nomini
Domini Dei Israël,

8. dixit Dominus ad eum: Quia hæc
fuit voluntas tua, ut ædificares domum

nomini meo, benè quidem fecisti huius-
cemodi habere voluntatem:

9. sed non tu ædificabis domum, verum
filius tuus, qui egredietur de lumbis tuis,
ipse ædificabit domum nomini meo.

10. Complevit ergo Dominus sermonem
suum, quem locutus fuerat: & ego sur-
rexi pro David patre meo, & sedi super
thronum Israël, sicut locutus est Domi-
nus: & ædificavi domum nomini Domini
Dei Israël.

11. Et posui in ea arcam, in qua est pa-
ctum Domini, quod pepigit cum filiis Is-
raël.

12. Stetit ergo coram altari Domini ex
adverso universæ multitudinis Israël, &
extendit manus suas.

13. Siquidem fecerat Salomon basim
aneam, & posuerat eam in medio basilicæ,
& habentem quinque cubitos longitudi-
nis, & quinque cubitos latitudinis, & tres
cubitos altitudinis: stetitque super eam:
& deinceps flexis genibus contra univer-
sam multitudinem Israël, & palmis in ca-
elum levatis,

14. ait: * Domine Deus Israël, non est
2. Mach. 2. 8.
similis tui Deus in celo & in terra: qui
custodia pactum & misericordiam cum ser-
vis tuis, qui ambulant coram te in toto
corde suo:

15. qui præstitisti servo tuo David pa-
tri meo quæcumque locutus fueras ei: &
quæ ore promiseras, opere complisti, si-
cut & præsens tempus probat.

16. Nunc ergo Domine Deus Israël,
imple servo tuo patri meo David quæ-
cumque locutus es, dicens: Non deficiet
ex te vir coram me, qui sedeat super
thronum Israël: ita tamen si custodierint
filij tui vias suas, & ambulaverint in lege
mea, sicut & tu ambulasti coram me.

17. Et nunc Domine Deus Israël, fir-
metur sermo tuus, quem locutus es ser-
vo tuo David.

18. Ergone credibile est ut habitet Deus
cum hominibus super terram? Si caelum
& cæli caelorum non te capiunt, quantum
magis domus ista, quam ædificavi?

19. Sed ad hoc tantum facta est, ut
respicias orationem servi tui, & obsecra-
tionem eius Domine Deus meus: & au-
dias preces, quas fundit famulus tuus cor-
am te:

20. ut aperias oculos tuos super domum
istam diebus ac noctibus, super locum,
in quo pollicitus es ut invocaretur nomen
tuum, ut multiplicetis omnia misericordias
21. &

21. & exaudires orationem, quam ser-
vus tuus orat in eo: & exaudias preces fa-
mulum tui, & populi tui Israël. Quicumque
oraverit in loco isto, exaudi de habitacu-
lo tuo, id est, de caelis, & propitiare.

22. Si peccaverit quispiam in proximum
suum, & iurare contra eum paratus ve-
nerit, seque maledicto constrinxerit cor-
am altari in domo ista:

23. tu audies de caelo, & facies iudi-
cium servorum tuorum, ita ut reddas ini-
quo viam suam in caput proprium, & ul-
ciscaris iustum, retribuens ei secundum
iustitiam suam.

24. Si superatus fuerit populus tuus Is-
raël ab inimicis (peccabunt enim tibi) &
conversi egerint penitentiam, & obseca-
riverint nomen tuum, & fuerint deprecati
in loco isto,

25. tu exaudies de caelo, & propitiare
peccato populi tui Israël, & reduc eos in
terram, quam dedisti eis, & patribus eo-
rum.

26. Si clauso caelo pluvia non fluxerit
propter peccata populi, & deprecati te
fuerint in loco isto, & confessi nomini
tuo, & conversi a peccatis suis, cum eos
afflixeris,

27. exaudi de caelo Domine, & dimitte
peccata servis tuis & populi tui Israël, &
doce eos viam bonam, per quam ingre-
diantur: & da pluviam terræ, quam de-
disti populo tuo ad possidendum.

* Inf. 20. p. 28. * Fames si orta fuerit in terra &
pestilentia, ærugo, & aurugo, & locusta,
& bruchus, & hostes, vastatis regionibus,
portas obsederint civitatis, omnisque
plaga & infirmitas præsiterit:

29. si quis de populo tuo Israël fuerit
deprecatus, cognoscens plagam & infir-
mitatem suam, & expandierit manus suas
in domo hac,

30. tu exaudies de caelo, de sublimi sci-
licet habitaculo tuo, & propitiare, &
redde unicuique secundum vias suas, quas
nosti eum habere in corde suo: (tu enim
solus nosti corda filiorum hominum.)

31. ut timeant te, & ambulent in viis
tuis cunctis diebus, quibus vivunt super fa-
ciem terræ, quam dedisti patribus nostris.

32. Externum quoque, qui non est de
populo tuo Israël, si venerit de terra lon-
ginq̄a, propter nomen tuum magnum,
& propter manum tuam robustam, &
brachium tuum extentum, & adoraverit
in loco isto,

33. tu exaudies de caelo firmissimo ha-

bitaculo tuo, & facies cuncta, pro qui-
bus invocaverit te ille peregrinus: ut sciant
omnes populi terræ nomen tuum, & ti-
meant te sicut populus tuus Israël. Et co-
gnoscant, quia nomen tuum invocatum est
super domum hanc, quam ædificavi.

34. Si egressus fuerit populus tuus ad
bellum contra adversarios suos per viam
in qua miseris eos, adorabunt te contra
viam, in qua civitas hæc est, quam elegisti,
& domus, quam ædificavi nomini tuo:

35. tu exaudies de caelo preces eorum,
& obsecrationem, & ulciscaris.

36. Si autem peccaverint tibi (* neque
enim est homo, qui non peccet) & iratus
fueris eis, & tradideris hostibus, & capti-
vos duxerint eos in terram longinquam,
vel certè quæ iuxta est,

37. & conversi in corde suo in terra, ad
quam captivi ducti fuerant, egerint peni-
tentiam, & deprecati te fuerint in terra
captivitatis suæ, dicentes: Peccavimus,
iniquè fecimus, iniuste egimus:

38. & reversi fuerint ad te in toto cor-
de suo, & in tota anima sua, in terra
captivitatis suæ, ad quam ducti sunt, ad-
orabunt te contra viam terræ suæ, quam
dedisti patribus eorum, & urbis, quam
elegisti, & domus, quam ædificavi no-
mini tuo:

39. tu exaudies de caelo, hoc est, de
firmo habitaculo tuo preces eorum, &
facias iudicium, & dimittas populo tuo,
quamvis peccatori:

40. tu es enim Deus meus: aperiantur,
quæso, oculi tui, & aures tue intente
sint ad orationem, quæ fit in loco isto.

41. * Nunc igitur consume Domine
Deus in requiem tuam, tu & arca forti-
tudinis tuæ: Sacerdotes tui Domine Deus
induantur salutem, & sancti tui lætentur
in bonis.

42. Domine Deus ne averteris faciem
christi tui: memento misericordiarum
David servi tui.

CAPUT VII.

*Post devorata celesti igne sacrificia, Dei
maiestas templum implet, & plurimis
immolatis hostiis, templi dedicatio sep-
tem diebus celebratur, dieque octavo fit
collecta; Dominus autem Salomoni reve-
lat se ipsius orationem exaudisse.*

1. **C**umque complisset Salomon fun-
dens preces, ignis descendit de
caelo, & devoravit holocausta & victi-
mas:

* 3. Reg. 8.
46.
Ecol. 7. 21.
1. Ioon. 1.
8.

* Psal. 131.
8.

Eodem
anno 3001.

mas: & maiestas Domini implevit domum.
2. * Nec poterant sacerdotes ingredi templum Domini: eò quòd implesset maiestas Domini templum Domini.

3. Sed & omnes filij Israël videbant descendentem ignem, & gloriam Domini super domum: & corruentes proni in terram super pavimentum stratum lapide, adoraverunt, & laudaverunt Dominum: Quoniam bonus, quoniam in saeculum misericordia eius.

4. Rex autem, & omnis populus immolabant victimas coram Domino.

* 3. Reg. 8. 63.

5. * Macchavit igitur rex Salomon hostias, boum vigintiduo millia, arietum centum viginti millia: & dedicavit domum Dei rex, & universus populus.

6. Sacerdotes autem stabant in officiis suis: & Levitæ in organis carminum Domini, quæ fecit David rex ad laudandum Dominum: Quoniam in æternum misericordia eius, hymnos David canentes per manus suas: porrò Sacerdotes cenebant tubis ante eos, cunctisque Israël stabat.

7. Sanctificavit quoque Salomon medium atrij ante templum Domini: obtulerat enim ibi holocausta & adipis pacificorum: quia altare æneum, quod fecerat non poterat sustinere holocausta & sacrificia & adipis.

8. Fecit ergo Salomon solemnitatem in tempore illo septem diebus, & omnis Israël cum eo, ecclesia magna valde, ab introitu Emath usque ad Torrentem Egypti.

9. Fecitque die octavo collectam, eò quòd dedicasset altare septem diebus, & solemnitatem celebrasset diebus septem.*

* 1. quatuordecim diebus (3. Reg. 8. 65.) ultimis 7. diebus, festo Tabernaculorum tribuitis.

* 3. Reg. 9. 1.

10. Igitur in die vigesimotertio mensis septimi dimisit populos ad tabernacula sua, lætantes atque gaudentes super bono, quod fecerat Dominus Davidi, & Salomoni, & Israëli populo suo.

11. * Complevitque Salomon domum Domini, & domum regis, & omnia quæ disposuerat in corde suo, ut faceret in domo Domini, & in domo sua, & prosperatus est.

12. Apparuit autem ei Dominus nocte, & ait: Audivi orationem tuam, & elegi locum istum mihi in domum sacrificij.

13. Si clausero cælum, & pluvia non fluxerit, & mandavero & præcepero locustæ, ut devoret terram, & misero pestilentiam in populum meum:

14. conversus autem populus meus, super quos invocatum est nomen meum,

deprecatu me fuerit, & exquisierit faciem meam, & egerit penitentiam a visis suis pessimis: & ego exaudiam de cælo, & propitiu ero peccatis eorum, & sanabo terram eorum.

15. Oculi quoque mei erunt aperti, & aures meæ erectæ ad orationem eius, qui in loco isto oraverit.

16. Elegi enim, & sanctificavi locum istum, ut sit nomen meum ibi in sempiternum, & permaneant oculi mei, & cor meum ibi cunctis diebus.

17. Tu quoque si ambulaveris coram me, sicut ambulavit David pater tuus, & feceris iuxta omnia, quæ præcepi tibi, & iustitias meas iudicacia servaveris:

18. suscitabo thronum regni tui, sicut pollicitus sum David patri tuo, dicens: Non auferetur de stirpe tua vir, qui sit princeps in Israël.

19. Si autem aversi fueritis, & dereliqueritis iustitias meas, & præcepta meæ, quæ proposui vobis, & abeuntis servieritis diis alienis, & adoraveritis eos,

20. evellam vos de terra mea, quam dedi vobis, & domum hanc, quam sanctificavi nomini meo, projiciam a facie meæ, & tradam eam in parabolam, & in exemplum cunctis populis.

21. Et domus ista erit in proverbium universis transeuntibus, & dicent stupentes: Quare fecit Dominus sic terræ huic, & domui huic?

22. Respondebuntque: Quia dereliquerunt Dominum Deum patrum suorum, qui eduxit eos de Terra Egypti, & apprehenderunt deos alienos, & adoraverunt eos, & coluerunt: idcirco venerunt super eos universa hæc mala.

CAPUT VIII.

Edificatis a Salomone variis civitatibus, reliquias gentium sibi facit tributarias, offert holocausta, & sacerdotum ac Levitarum ministeria iuxta dispositionem David constituit: missaque classe plurimum auri ex Ophir refertur ad Salomonem.

1. **E**xpletis autem viginti annis postquam ædificavit Salomon domum Domini & domum suam:

2. civitates, quas dederat Hiram Salomoni, ædificavit & habitare ibi fecit filios Israël.

3. Abiit quoque in Emath Suba, & obtinuit eam.

4. Et

4. Et ædificavit Palmiram in deserto, & alias civitates munitissimas ædificavit in Emath.

5. Extruxitque Bethoron superiorem, & Bethoron inferiorem, civitates muratas habentes portas & vectes & seras:

6. Balaath etiam & omnes urbes firmissimas, quæ fuerunt Salomonis, cunctasque urbes quadrigarum, & urbes equitum. omnia quæcumque voluit Salomon atque disposuit, ædificavit in Ierusalem & in Libano, & in universa terra potestatis suæ.

7. Omnem populum, qui derelictus fuerat de Hethæis, & Amorrhæis, & Pherezæis, & Hevæis, & Lebusæis, qui non erant de stirpe Israël,

8. de filiis eorum: & de posteris, quos non interfecerat filij Israël, subiugavit Salomon in tributarios, usque in diem hanc.

9. Porrò de filiis Israël non posuit ut serviret operibus regis: ipsi enim erant viri bellatores, & duces primi, & principes quadrigarum & equitum eius.

10. Omnes autem principes exercitûs regis Salomonis fuerunt ducenti quinquaginta, qui erudebant populum.

11. Filiam verò Pharaonis transtulit de Civitate * David in domum, quam ædificaverat ei. Dixit enim rex: Non habitabit uxor mea in domo David regis Israël, eò quòd sanctificata sit: quia ingressa est in eam arca Domini.

* 3. Reg. 3. 1.

12. Tunc obtulit Salomon holocausta Domino super altare Domini, quod extruxerat ante porticum,

13. ut per singulos dies offerretur in eo iuxta præceptum Moysi in sabbatis & in calendis, & in festis diebus, ter per annum, id est, in solemnitate azymorum, & in solemnitate hebdomadarum, & in solemnitate tabernaculorum.

14. Et constituit iuxta dispositionem David patris sui officia sacerdotum in ministeriis suis: & Levitas in ordine suo, ut laudarent, & ministrarent coram Sacerdotibus iuxta ritum uniuscuiusque diei: & ianitores in divisionibus suis per portam & portam: sic enim præceperat David homo Dei.

15. Nec prætergressi sunt de mandatis regis tam Sacerdotes, quam Levitæ ex omnibus, quæ præceperat, & in custodiis thesaurorum.

16. Omnes impensas præparatas habuit Salomon ex eo die, quo fundavit do-

num Domini usque in diem, quo perfecit eam.

17. Tunc abiit Salomon in Asiongaber, & in Ailath ad oram Maris rubri, quæ est in Terra Edom.

18. Misit autem ei Hiram per manus servorum suorum naves, & nautas gnaros maris, & abierunt cum servis Salomonis in Ophir, tuleruntque inde quadringenta quinquaginta talenta auri, & attulerunt ad regem Salomonem.

CAPUT IX.

Regina Saba Salomonis admirata sapientiam, datis acceptisque numeribus discessit: pondus auri quod Salomoni quotannis adferebatur: hastas, scuta, omniâque convivij vasa aurea, & solium æburneum auteo vestitum extruxit: describitur quoque amplitudo divitiarum, sapientiæ & potestatis Salomonis, qui anno regni sui quadragesimo moritur, succedente filio Roboam.

1. **R**egina quoque Saba, eòdè audisset famam Salomonis, venit ut tentaret eum in ænigmatibus in Ierusalem, cum magnis opibus & camelis, qui portabant aromata, & auri plurimum, gemmasque pretiosas. Cùmque venisset ad Salomonem, locuta est ei quæcumque erant in corde suo.

2. Et exposuit ei Salomon omnia quæ proposuerat: nec quidquam fuit, quod non perspicuum ei fecerit.

3. Quæ postquam vidit, sapientiam scilicet Salomonis, & domum quam ædificaverat,

4. necnon & cibaria mensæ eius, & habitacula servorum, & officia ministrorum eius, & vestimenta eorum, pincernas quoque & vestes eorum, & victimas quas immolabat in domo Domini: non erat præ stupore ultra in ea spiritus.

5. Dixitque ad regem: Verus est sermo, quem audiveram in terra mea de virtutibus & sapientia tua.

6. Non credebam narrantibus donec ipsa venissem, & viderissem oculi mei, & probassem vix medietatem sapientiæ tuæ mihi fuisse narratam: vicisti famam virtutibus tuis.

7. Beati viri tui, & beati servi tui, qui assistunt coram te omni tempore, & audiunt sapientiam tuam.

8. Sit Dominus Deus tuus benedictus,

Ll 2

qui

3. Reg. 10.

1. Matth. 12.

42.

Luc. 11. 31.

qui voluit te ordinare super thronum suum, regem Domini Dei tui. Quia diligit Deus Israël, & vult servare eum in aeternum, jdcirco posuit te super eum regem ut facias iudicia atque iustitiam.

9. Dedit autem regi centum viginti talenta auri, & aromata multa nimis, & gemmas pretiosissimas: non fuerunt aromata talia ut hæc, quæ dedit regio Saba regi Salomoni.

10. Sed & servi Hiram cum servis Salomonis attulerunt aurum de Ophir, & ligna thiyina, & gemmas pretiosissimas:

11. de quibus fecit rex, de lignis scilicet thynis, gradus in domo Domini, & in domo regia, citaras quoque, & psalteria cantoribus: nunquam visa sunt in Terra Iuda ligna talia.

12. Rex autem Salomon dedit reginæ Saba cuncta quæ voluit, & quæ postulavit, & multo plura quam attulerat ad eum: quæ reversa, abiit in terram suam cum servis suis.

13. Erat autem pondus auri, quod afferebatur Salomoni per singulos annos, sexcenta sexaginta sex talenta auri:

14. excepta eâ summâ, quam legati diversarum gentium, & negotiatores afferre consueverant, omnesque reges Arabiæ, & satrapæ terrarum, qui comportabant aurum, & argentum Salomoni.

15. Fecit igitur rex Salomon ducentas hastas aureas de summa sexcentorum aureorum, qui in singulis hastis expendebantur:

16. trecenta quoque scuta aurea trecentorum aureorum, quibus tegebantur singula scuta: posuitque eâ rex in armamentario, quod erat consitum nemore.

17. Fecit quoque rex solium eburneum grande, & vestivit illud auro mundissimo.

18. Sex quoque gradus, quibus ascendebatur ad solium, & scabellum aureum, & brachiola duo altrinsecus, & duos leones stantes iuxta brachiola,

19. sed & alios duodecim leucuculos stantes super sex gradus ex utraque parte: non fuit tale solum in universis regnis.

20. Omnia quoque vasa convivij regis erant aurea, & vasa domûs saltûs Libani ex auro purissimo. Argentum enim in diebus illis pro nihilo reputabatur.

21. Siquidem naves regis ibant in Tharsis cum servis Hiram, semel in annis tribus: & deferebant inde aurum, & argentum, & ebur, & simias, & pavos.

22. Magnificatus est igitur Salomon su-

per omnes reges terræ præ divitiis & gloria.

23. Omnesque reges terrarum desiderabant videre faciem Salomonis, ut audirent sapientiam, quam dederat Deus in corde eius:

24. & deferebant ei munera, vasa argentea, & aurea, & vestes, & arma, & aromata, equos, & mulos, per singulos annos.

25. Habuit quoque Salomon quadraginta millia equorum in stabulis, & curruum, equitumque duodecim millia, constituitque eos in urbibus quadrigrarum, & ubi erat rex in Ierusalem.

26. Exercuit etiam potestatem super cunctos reges a flumine Euphrate usque ad terram Philistinorum, & usque ad terminos Ægypti.

27. Tantamque copiam præbuit argenti in Ierusalem quasi lapidum: & cedrorum tantam multitudinem velut sycomororum, quæ gignuntur in campestribus.

28. Adducebantur autem ei equi de Ægypto, cunctisque regionibus.

29. Reliqua autem operum Salomonis priorum & novissimorum scripta sunt in verbis Nathan Prophete, & in libris Abiæ Silonitis, in visione quoque Addo Videntis, contra Ieroboam filium Nabat.

30. Regnavit autem Salomon in Ierusalem super omnem Israël quadraginta annis.

31. Dormivitque cum patribus suis, & sepelierunt eum in Civitate David: regnavitque Roboam filius eius pro eo.

CAPUT X.

Roboam, spreto seniorum consilio, & juvenile secutus, scidit regnum in duo: ipse duobus, Ieroboam decem tribubus imperat.

1. Profectus est autem Roboam in Sichem: illuc enim cunctus Israël convenerat ut constituerent eum regem.

2. Quod cum audisset Ieroboam filius Nabat, qui erat in Ægypto (fugerat quippe illuc ante Salomonem) tamen reversus est.

3. Vocaveruntque eum, & venit cum universo Israël, & locuti sunt ad Roboam, dicentes:

4. Pater tuus durissimo iugo nos pressit, tu leviora impera patre tuo, qui nobis imposuit gravem servitutem, & paululum de onere subleva, ut serviamus tibi.

5. Qui ait: Post tres dies revertimini ad me. Cùmque abisset populus,

6. inii-

* Anno M.
3029.
Ant. Chr.
975.

3. Reg. 12.
1.
Eodem
anno.

CAPUT XI.

Roboam, dum vult armis integrum regnum paternum recuperare, per Semeam precipit Deus, ne pugnet contra Israël: extructis autem a Roboam multis civitatibus, confluit ad eum Levitæ ac sacerdotes abiecti a Ieroboam, ceterique Dei cultores. Roboam autem multas duxit uxores ac concubinas.

1. Venit autem Roboam in Ierusalem, & convocavit universam domum Iuda & Benjamin, centum octoginta millia electorum atque bellantium, ut dimicaret contra Israël, & converteret ad se regnum suum.

2. Factusque est sermo Domini ad Semeam hominem Dei, dicens:

3. Loquere ad Roboam filium Salomonis regem Iuda, & ad universum Israël, qui est in Iuda & Benjamin:

4. Hæc dicit Dominus: Non ascendetis, neque pugnabitis contra fratres vestros revertatur unusquisque in domum suam, quia meâ hoc gestum est voluntate. Qui cum audisset sermonem Domini, reversi sunt, nec perrexerunt contra Ieroboam.

5. Habitavit autem Roboam in Ierusalem, & edificavit civitates muratas in Iuda.

6. Extruxitque Bethlehem, & Etam, & Thecue,

7. Bethsur quoque, & Socho, & Odollam,

8. necnon & Geth, & Maresa, & Ziph,

9. sed & Aduram, & Lachis, & Azeca,

10. Saraa quoque, & Aialon, & Hebron, quæ erant in Iuda & Benjamin, civitates munitissimas.

11. Cùmque clausisset eas muris, posuit in eis principes, ciborumque horrea, hoc est, olei, & vini.

12. Sed & in singulis urbibus fecit armamentarium scutorum & hastarum, firmavitque eas summâ diligentia, & imperavit super Iudam, & Benjamin.

13. Sacerdotes autem & Levitæ, qui erant in universo Israël, venerunt ad eum de cunctis sedibus suis,

14. relinquentes suburbana, & possessiones suas, & transeuntes ad Iudam & Ierusalem: eò quod abiectis eos Ieroboam, & posterius eius, ne sacerdotio Domini fungerentur.

15. Qui constituit sibi sacerdotes excel-

3. Reg. 12.
21.
Anno M.
3030.
Ant. Chr.
974-

* 3. Reg. 11.
29.

orum, & dæmoniorum, vitulorumque quos fecerat.

16. Sed & de cunctis tribubus Israël, quicumque dederant cor suum ut quærent Dominum Deum Israël, venerunt in Ierusalem ad immolandum victimas suas coram Domino Deo patrum suorum.

17. Et roboraverunt regnum Iuda, & confirmaverunt Roboam filium Salomonis per tres annos: ambulaverunt enim in viis David & Salomonis, annis tantum tribus.

18. Duxit autem Roboam uxorem Mahalath, filiam Ierimoth, filij David: Abihail quoque filiam Eliab filij Isai,

19. quæ peperit ei filios Iehus, & Somoriam, & Zoom.

20. Post hanc quoque accepit Maacha filiam Absalom, quæ peperit ei Abia, & Ethai, & Ziza, & Salomith.

21. Amavit autem Roboam Maacha filiam Absalom super omnes uxores suas, & concubinas: nam uxores decem & octo duxerat, concubinas autem sexaginta: & genuit viginti octo filios, & sexaginta filias.

22. Constituit verò in capite, Abiam filium Maacha ducem super omnes fratres suos: ipsum enim regem facere cogitabat.

23. quia sapientior fuit, & potentior super omnes filios eius, & in cunctis finibus Iuda, & Benjamin, & in universis civitatibus muratis: præbuitque eis escas plurimas, & multas petivit uxores.

CAPUT XII.

Propter peccata Roboam ac populi Iuda, quinto anno regni eius tradit illos Deus Sesac regi Ægypti; qui captis munitissimis civitatibus Iuda; deripit Ierusalem, sublato regis ac templi thesauro, scutis quoque aureis & argenteis, pro quibus aenea fecit Roboam: quo mortuo succedit filius Abia.

* Ann. M. 3032.

1. Cùmque roboratum * fuisset regnum Roboam & confortatum, dereliquit legem Domini, & omnis Israël cum eo.

* Anno M. 3033. Ant. Chr. 971. 3. Reg. 14. 25.

2. Anno autem quinto * regni Roboam, ascendit Sesac rex Ægypti in Ierusalem (quia peccaverant Domino)

3. cum mille ducentis curribus, & sexaginta millibus equitum: nec erat numerus vulgi quod venerat cum eo ex

Ægypto, Libyes scilicet, & Troglodytae, & Æthiopes.

4. Cepitque civitates munitissimas in Iuda, & venit usque in Ierusalem.

5. Semeias autem propheta ingressus est ad Roboam, & principes Iuda, qui congregati fuerant in Ierusalem: fugientes Sesac, dixitque ad eos: Hæc dicit Dominus: Vos reliquistis me, & ego reliqui vos in manu Sesac.

6. Consternatique principes Israël & rex dixerunt: Iustus est Dominus.

7. Cùmque vidisset Dominus, quòd humiliati essent, factus est sermo Domini ad Semeiam, dicens: Quia humiliati sunt, non disperdam eos, daboque eis pauxillum auxilij, & non stillabit furor meus super Ierusalem per manum Sesac.

8. Verùm tamen servient ei, ut sciant distantiam servitutis meæ, & servitutis regni terrarum.

9. Recessit itaque Sesac rex Ægypti ab Ierusalem, sublatis thesauris domus Domini, & domus regis, omniaque secum tulit, & clypeos aureos, quos fecerat Salomon,

10. pro quibus fecit rex aeneos, & tradidit illos principibus scutiariorum, qui custodiebant vestibulum palatij.

11. Cùmque introiret rex domum Domini, veniebat scutarij, & tollebant eos, iterumque referabant eos ad armamentarium suum.

12. Verùm tamen quia humiliati sunt, aversa est ab eis ira Domini, nec delicta sunt operibus bona.

13. * Confortatus est ergo rex Roboam in Ierusalem, atque regnavit: quadraginta autem & unius anni erat cùm regnare cœpisset, & decem & septem annis regnavit in Ierusalem, urbe, quam elegit Dominus, ut confirmaret nomen suum ibi, de cunctis tribubus Israël: nomen autem matris eius Naama Ammanitis.

14. Fecit autem malum, & non præparavit cor suum ut quæreret Dominum.

15. Opera verò Roboam prima & novissima scripta sunt in Libris Semeie prophetae, & Addo Videntis, & diligenter exposita: pugnaveruntque adversum se Roboam, & Ieroboam cunctis diebus.

16. Et dormivit Roboam cum patribus suis, sepultusque est in Civitate David. Et regnavit Abia filius eius pro eo.

CA-

CAPUT XIII.

Abia ad bellum contra Ieroboam accedens, debortatur exercitum Ieroboam a bello contra se, quem Deum haberet ducem, quem illi adiecerant; & sperans in Domino victor evadit, ac diversas captivitates, & ex 14. axoribus procreat liberos 48.

Anno M. 3046. Ant. Chr. 968. * 3. Reg. 15. 2. Anno M. 3047.

1. Anno octavodecimo regis Iero-boam, regnavit Abia super Iudam.

2. * Tribus annis regnavit in Ierusalem, nomenque matris eius Michaia, filia Uriel de Gabaa: & erat bellum inter Abiam & Ieroboam.

3. * Cùmque inisset Abia certamen, & haberet bellicosissimos viros, & electorum quadringenta millia: Ieroboam instruxit contra aciem octingenta millia virorum, qui & ipsi electi erant, & ad bella fortissimi.

4. Stetit ergo Abia super montem Semeron, qui erat in Ephraim, & ait: Audi Ieroboam, & omnes Israël.

5. Num ignoratis quòd Dominus Deus Israël dederit regnum David super Israël in sempiternum, ipsi & filiis eius in patetum salis?

6. Et surrexit Ieroboam filius Nabat, servus Salomonis filij David: * & rebelavit contra dominum suum.

* 3. Reg. 11. 26.

7. Congregatique sunt ad eum viri vanissimi, & filij Belial: & prævaluerunt contra Roboam filium Salomonis: porrò Roboam erat rudis, & corde pavido, nec potuit resistere eis.

8. Nunc ergo vos dicitis quòd resistere possitis regno Domini, quod possidet per filios David, & habetisque grandem populi multitudinem, atque vitulos aureos, quos fecit vobis Ieroboam in deos.

* 3. Reg. 12. 31.

9. * Et eiecistis Sacerdotes Domini, filios Aaron, atque Levitas: & fecistis vobis Sacerdotes sicut omnes populi terrarum: quicumque venerit, & initiaverit manum suam in tauro de bobus, & in arietibus septem, fit sacerdos eorum, qui non sunt dij.

10. Noster autem Dominus, Deus est, quem non reliquimus, Sacerdotesque ministrant Domino, de filiis Aaron, & Levitæ sunt in ordine suo:

11. holocausta quoque offerunt Domino per singulos dies manè & vespere, & thymiama iuxta legis præcepta confectum,

& proponuntur panes in mensa mundissima, estque apud nos candelabrum aureum, & lucernæ eius, ut accendantur semper ad vespem: nos quippe custodimus præcepta Domini Dei nostri, quem vos reliquistis.

12. Ergo in exercitu nostro dux Deus est, & Sacerdotes eius, qui clangunt tubis, & resonant contra vos: filij Israël nolite pugnare contra Dominum Deum patrum vestrorum, quia non vobis expedit.

13. Hæc illo loquente, Ieroboam retro moliebatur insidias. Cùmque ex adverso hostium staret, ignoranter Iudam suo ambiebat exercitu.

14. Respiciensque Iudas vidit instare bellum ex adverso & post tergum, & clamavit ad Dominum: ac Sacerdotes tubis canere cœperunt.

15. Omnesque viri Iuda vociferati sunt: & ecce illis clamantibus, perterruit Deus Ieroboam, & omnem Israël qui stabat ex adverso Abia & Iuda.

16. Fugeruntque filij Israël Iudam, & tradidit eos Deus in manu eorum.

17. Percussit ergo eos Abia, & populus eius plagâ magnâ: & corruerunt vulnerati ex Israël quingenta millia virorum fortium.

18. Humiliatique sunt filij Israël in tempore illo, & vehementissimè confortati filij Iuda eò quod sperasset in Domino Deo patrum suorum.

19. Persecutus est autem Abia fugientem Ieroboam, & cepit civitates eius, Bethel & filias eius, & Iesana cum filiabus suis, Ephron quoque & filias eius:

20. nec valuit ultra resistere Ieroboam in diebus Abia: quem percussit Dominus, & mortuus est.

21. Igitur Abia, confortato imperio suo, accepit uxores quatuordecim: procreavitque viginti duos filios, & sedecim filias.

22. Reliqua autem sermonum Abia, viarumque & operum eius, scripta sunt diligentissimè in Libro Addo Prophetae.

CAPUT XIV.

Abie succedit filius Asa, qui, pace a Deo concessâ idolorum cultum subvertit, & civitates Iuda edificat ac munit, Zarahamque regem Æthioppum cum exercitu mille millium drino auxilio devicit.

3. Reg. 15. 8.

1. Dormivit autem Abia cum patribus suis, * & sepelierunt eum

* Anno M. 3049. Ant. Chr. in 955.

in Civitate David: regnavitque Asa filius eius pro eo, in cuius diebus quievit terra annis decem t.

† hoc est, ab anno M. 3053. ad annum 3063. sive ab anno Asæ 4. ad eiusdem annum 15. ineuntem. Nam prioribus Asæ annis, tum multus fuit in Israël, ut patet 3. Reg. 15. v. 25. & seq. Primum autem bellum quod in eum exortum est, Zara Æthiops fuit; idque anno eius 15. adscribendum; ut patet ex c. 15. v. 10. cum 19.

* Anno M. 3063. Ant. Chr. 941.

* 1. Reg. 14. 6.

2. Fecit autem Asa quod bonum & placitum erat in conspectu Dei sui, & subvertit altaria peregrini cultus, & excelsa.
3. & confregit statuas, lucosque succidit.
4. & præcepit Iudæ ut quæreret Dominum Deum patrum suorum, & faceret legem, & universa mandata:
5. & abstulit de cunctis urbibus Iudæ aras, & fana, & regnavit in pace.
6. Edificavit quoque urbes munitas in Iuda, quia quietus erat, & nulla temporibus eius bella surrexerant, pacem Domino largiente.
7. Dixit autem Iudæ: Edificemus civitates istas, & vallem muris, & roboremus turribus, & portis, & seris, donec a bellis quieti sunt omnia, eò quòd quæsierimus Dominum Deum patrum nostrorum, & dedit nobis pacem per gyrum. Edificaverunt igitur, & nullum in extruendo impedimentum fuit.
8. Habuit autem Asa in exercitu suo portantium scuta & hastas de Iuda trecenta millia, de Benjamin verò scutariorum & sagittariorum ducenta octoginta millia, omnes isti viri fortissimi.
9. * Egressus est autem contra eos Zara Æthiops cum exercitu suo, decies centena millia, & curribus trecentis: & venit usque Maresa.
10. Porrò Asa perrexit obviam ei, & instruxit aciem ad bellum in Valle Sephata, quæ est iuxta Maresa:
11. & invocavit Dominum Deum, & ait: * Domine non est apud te ulla distantia utrum in paucis auxiliis, an in pluribus: adiuva nos Domine Deus noster: in te enim, & in tuo nomine habentes fiduciam venimus contra hæc multitudinem. Domine, Deus noster tu es, non prævaleat contra te homo.
12. Exterritus itaque Dominus Æthiopes coram Asa & Iuda: fugeruntque Æthiopes.
13. Et persecutus est eos Asa, & populus, qui cum eo erat, usque Gerara: & ruerunt Æthiopes usque ad internecionem, quia Domino cædente contriti sunt, & exercitu illius præliante. Tulerunt ergo spolia multa,
14. & percusserunt civitates omnes per circuitum Geraræ: grandis quippe cunctos terror invaserat: & diripuerunt ur-

bes, & multam prædam asportaverunt. 15. Sed & caulas ovium destruentes, tulerunt pecorum infinitam multitudinem, & camelorum: reversique sunt in Ierusalem.

CAPUT XV.

Azarias propheta Israellem futurum multo tempore absque Dei veri cultu, sacerdotio & lege; cuius propheta exhortatione confortatus Asa, aufert sordes idolorum suamque matrem idololatram imperio privat; populus autem iurat se Deo servituarum.

1. **A**zarias autem filius Oded, factus in se spiritu Dei,
2. egressus est in òccursum Asa, & dixit ei: Audite me Asa, & omnis Iuda & Benjamin: Dominus vobiscum, quia fuisistis cum eo. Si quæsieritis eum, invenietis: si autem dereliqueritis eum, derelinquet vos.
3. Transibunt autem multi dies in Israël absque Deo vero, & absque sacerdote doctore, & absque lege.
4. Cùmque reversi fuerint in angustia sua ad Dominum Deum Israël, & quæsierint eum, reperient eum.
5. In tempore illo non erit pax egredienti & ingredienti, sed terrores undique in cunctis habitatoribus terrarum:
6. pugnabit enim gens contra gentem, & civitas contra civitatem, quia Dominus conturbabit eos in omni angustia.
7. Vos ergo confortamini, & non dissolvantur manus vestræ: erit enim merces operi vestro.
8. Quod cùm audisset Asa verba scilicet, & prophetiam Azariæ filij Oded propheta, confortatus est, & abstulit idola de omni terra Iuda, & de Benjamin, & ex urbibus, quas ceperat, montis Ephraim, & dedicavit altare Domini quod erat ante porticum Domini.
9. Congregavitque universum Iudam & Benjamin, & advenas cum eis de Ephraim, & de Manasse, & de Simeon: plures enim ad eum confugerant ex Israël, videntes quòd Dominus Deus illius esset cum eo.
10. Cùmque venissent in Ierusalem mensis tertio, anno decimoquinto * regni Asa,
11. immolaverunt Domino in die illa de manubiis, & præda, quam adduxerant, boves septingentos, & arietes septem millia.
12. Et intravit ex more ad corroborandum fœdus ut quærerent Dominum Deum

Fodem anno 3063.

* Et 35. divisionis regni Israel: legitur a Ieroboam. Vide annotata infra.

Deum patrum suorum in toto corde, & in tota anima sua.

13. Si quis autem, inquit, non quæsierit Dominum Deum Israël, moriatur, a minimo usque ad maximum, a viro usque ad mulierem.
14. Iuraveruntque Domino voce magna in iubilo, & in clangore tubæ, & in sonitu buccinarum
15. omnes qui erant in Iuda cum exeratione: in omni enim corde suo iuraverunt, & in tota voluntate quæsierunt eum, & invenerunt: præstititque eis Dominus requiem per circuitum.
16. Sed & Maacham matrem Asa regis ex Augusto deposuit imperio, eò quòd fecisset in luco simulacrum Priapi: quod omne contrivit, & in frustra comminens combussit in Torrente cedron:
17. excelsa autem derelicta sunt in Israël, attamen cor Asa erat perfectum cunctis diebus eius.
18. Eaque quæ voverat pater suus, & ipse, intulit in domum Domini, argentum, & aurum, vasorumque diversam suppellectilem.
19. Bellum verò non fuit * usque ad trigessimum quintum annum regni Asa. †

* Hebr. fuerat.

† i. regni Iudæ quod

obtinerebat Asa: cuius annus regni proprius tunc agebatur 15. Nam Roboam 17. annos regnavit, & Abia 3. quibus si 15. addas, erunt 35. Sic initio cap. seq. decernatio Baasæ, quæ anno 36. regni Asæ adscribitur, eius anno proprio 16. tribuenda est. Hæc autem eo modo intelligenda patet ex 3. Reg. 16. 8. ubi Baasa notatur & vivis excessisse anno 46. regni Asæ: atque adeò non potuit pugnare cum eo, anno regni eius 36.

CAPUT XVI.

Pugnante Baasa rege Israël contra Asa, vocavit Asa Benadad regem Syriæ in auxilium, & Anani prophetam ipsum ob id increpantem, in nervum coniecit; ac dolore pedum cruciatus, in medicorum arte spem ponens, anno regni sui quadragésimo primo moritur.

* Anno M. 3064. Ant. Chr. 940. Vide annotata proxime supra.

1. **A**nno autem trigésimo sexto regni eius * ascendit Baasa rex Israël in Iudam & muro circumdabat Rama, ut nullus tutè posset egredi & ingredi de regno Asa.
2. Protulit ergo Asa argentum & aurum de thesauris domus Domini, & de thesauris regis, misitque ad Benadad regem Syriæ, qui habitabat in Damasco, dicens:

3. Fœdus inter me & te est, pater quoque meus & pater tuus habere concordiam: quam ob rem misi tibi argentum & aurum, ut rupto fœdere, quod habes cum Baasa rege Israël, facias eum a me recedere.

4. Quo comperto, Benadad misit principes exercituum suorum ad urbes Israël: qui percusserunt Abion, & Dan, & Abelmaim, & universas urbes Nephthall muratas.

5. Quod cùm audisset Baasa desit edificare Rama, & intermisit opus suum.

6. Porrò Asa rex assumpsit universum Iudam, & tulerunt lapides de Rama, & ligna quæ ædificationi præparaverat Baasa, ædificavitque ex eis Gabaa, & Maspha.

7. In tempore illo venit Hanani propheta ad Asa regem Iudæ, & dixit ei: Quia habuisti fiduciam in rege Syriæ, & non in Domino Deo tuo, idcirco evasit Syriæ regis exercitus de manu tua.

8. * Nonne Æthiopes, & Libyes multò plures erant quadrigis, & equibus, & multitudine nimia: quos, cùm Domino credidisses, tradidit in manu tua?

9. Oculi enim Domini contemplantur universam terram, & præbent fortitudinem his, qui corde perfecto credunt in eum. Stultè igitur egisti, & propter hoc ex præsentì tempore adversum te bella consurgent.

10. Iratusque Asa adversus Videntem, iussit eum mitti in nervum: valde quippe super hoc fuerat indignatus: & interfecit de populo in tempore illo plurimos.

11. Opera autem Asa prima & novissima scripta sunt in Libro regum Iudæ & Israël.

12. Egrotavit etiam Asa anno trigésimo nono * regni sui, dolore pedum vehementissimo, & nec in infirmitate sua quæsit Dominum, sed magis in medicorum arte confisus est.

13. Dormivitque cum patribus suis: & mortuus est anno quadragésimo primo * regni sui.

14. Et sepelierunt eum in sepulchro suo quod federat sibi in Civitate David: posueruntque eum super lectum suum plenum aromatibus & unguentis meretriciis, quæ erant pigmentariorum arte confecta, & combusserunt super eum ambitione nimia.

M. 3064. Ant. Chr. 940.

* Sup. 14.

M. 3064. Ant. Chr. 940.

* Anno M. 3067. Ant. Chr. 917.

* Desinente, hoc est Mundi 3090.

CAPUT XVII.

Pius Iosaphat patri Asa succedens, divitiis potens & armis, mittit doctores legis Dei per universum Iudam; cuius principes recensentur, cum numero subiectorum militum.

* Anno M.
3090.
Ant. Chr.
914.

1. **R**Egnavit * autem Iosaphat filius eius pro eo, & invaluit contra Israël.

2. Constituitque militum numeros in cunctis urbibus Iuda, quæ erant vallate muris. Præsidiaque disposuit in terra Iuda, & in civitatibus Ephraim, quas ceperat Asa pater eius.

3. Et fuit Dominus cum Iosaphat, quia ambulavit in viis David patris sui primis: & non speravit in Baalim,

4. sed in Deo patris sui, & perrexit in præceptis illius & non iuxta peccata Israël.

5. Confirmavitque Dominus regnum in manu eius, & dedit omnis Iuda munera Iosaphat: factaque sunt ei infinitæ divitiæ, & multa gloria.

6. Cùmque sumpsisset cor eius audaciam propter vias Domini, etiam excelsa & lucos de Iuda abstulit.

* Anno M.
2992.
Ant. Chr.
912.

7. Tertio autem anno * regni sui misit de principibus suis Benhai, & Obdiam, & Zachariam, & Nathanaël, & Michæam ut docerent in civitatibus Iuda:

8. & cum eis Levitas Semeiam, & Nathaniam, & Zabadiam, Asaël quoque, & Semiramoth, & Ionathan, Adoniamque & Thobiam, & Thobadoniam Levitas, & cum eis Elisama, & Ioran sacerdotes,

9. docebantque populum in Iuda, habentes librum legis Domini, & circuibant cunctas urbes Iuda, atque erudiebant populum.

10. Itaque factus est pavor Domini super omnia regna terrarum, quæ erant per gyrum Iuda: nec audebant bellare contra Iosaphat.

11. Sed & Philisthæi Iosaphat munera deferebant, & vesticgal argenti, Arabes quoque adducebant pecora, arietum septem millia septingenta, & hircorum totidem.

12. Crevit ergo Iosaphat, & magnificatus est usque in sublime: atque ædificavit in Iuda domos ad instar turrium, urbesque muratas.

13. Et multa opera paravit in urbibus Iuda: viri quoque bellatores, & robusti erant in Jerusalem,

14. quorum iste numerus per domos atque familias singulorum: In Iuda principes exercitûs, Ednas dux, & cum eo robustissimi viri trecenta millia.

15. Post hunc Iohanan princeps, & cum eo ducenta octoginta millia.

16. Post istum quoque Amasias filius Zechri, consecratus Domino, & cum eo ducenta millia virorum fortium.

17. Hunc sequebatur robustus ad prælia Eliada, & cum eo tenentium arcum & clypeum ducenta millia.

18. Post istum etiam Iozabad, & cum eo centum octoginta millia expeditorum militum.

19. Hi omnes erant ad manum regis, exceptis aliis, quos posuerat in urbibus muratis, in universo Iuda.

CAPUT XVIII.

Iosaphat impio Achab affinitate iunctus, sumptu filio Ioran in uxorem filii Achabi, ascendit cum eo contra Ramoth Galaad, 400. pseudoprophetais victoriarum promittentibus; Michæas autem contrarium prophetans, incarceratur; sed Achab iuxta Michææ prophetiam in bello occiditur.

1. **F**uit ergo Iosaphat dives & inclutus multum, & affinitate coniunctus * est Achab.

2. Descenditque post annos 7 ad eum in Samariam: ad cuius adventum mactavit Achab arietes, & boves plurimos ipsi, & populo qui venerat cum eo, persuasitque illi ut ascenderet in Ramoth Galaad.

3. Dixitque Achab rex Israël ad Iosaphat regem Iuda: Veni mecum in Ramoth Galaad. Cui ille respondit: Ut ego, & tu: sicut populus tuus, sic & populus meus: tecumque erimus in bello.

4. Dixitque Iosaphat ad regem Israël: Consule obsecro impresentiarum sermonem Domini.

5. Congregavit igitur rex Israël prophetarum quadringentos viros, & dixit ad eos: In Ramoth Galaad ad bellandum ire debemus an quiescere? At illi, Ascende, inquit, & tradet Deus in manu regis.

6. Dixitque Iosaphat: Numquid non est hic propheta Domini, ut ab illo etiam requiremus?

7. Et ait rex Israël ad Iosaphat: Est vir unus, a quo possumus querere Domini voluntatem: sed ego odi eum, quia non

* Siquidem Athalia filia Achabi, nuptia est Joram filio Iosaphati.
4. Reg. 8.
18.
2. Paral.
21. 6.
† Anno M.
3107.
Ant. Chr.
897.

prophetat mihi bonum, sed malum omnitempore: est autem Michæas filius Iemla. Dixitque Iosaphat: Ne loquaris rex hoc modo.

8. Vocavit ergo rex Israël unum de eunuchis, & dixit ei: Voca citò Michæam filium Iemla.

9. Porrò rex Israël, & Iosaphat rex Iuda uterque sedebant in solio suo, vestiti cultu regio: sedebant autem in area iuxta portam Samariæ, omnesque prophete vaticinabantur coram eis.

10. Sedecias verò filius Chanaana fecit sibi cornua ferrea, & ait: Hæc dicit Dominus: His venilabis Syriam, donec conteras eam.

11. Omnesque prophete similiter prophetabant, atque dicebant: Ascende in Ramoth Galaad, & prosperaberis, & tradet eos Dominus in manu regis.

12. Nuncius autem, qui erat ad vocandum Michæam, ait illi: En verba omnium prophetarum uno ore bona regi annunciant: quæso ergo te ut & sermo tuus ab eis non dissentiat, loquarisque prospera.

13. Cui respondit Michæas: Vivit Dominus, quia quodcumque dixerit mihi Deus meus, hoc loquar.

14. Venit ergo ad regem. Cui rex ait: Michæa, ire debemus in Ramoth Galaad ad bellandum, an quiescere? Cui ille respondit: Ascendite: cuncta enim prospera evenient, & tradentur hostes in manus vestras.

15. Dixitque rex: Iterum, atque iterum te adiuro, ut mihi non loquaris, nisi quod verum est in nomine Domini.

16. At ille ait: Vidi universum Israël dispersum in montibus, sicut oves absque pastore: & dixit Dominus: non habent isti dominos: revertatur unusquisque in domum suam in pace.

17. Et ait rex Israël ad Iosaphat: Nonne dixi tibi, quod non prophetaret iste mihi quidquam boni, sed ea, quæ mala sunt?

18. At ille, Idcirco, ait, audite verbum Domini: Vidi Dominum sedentem in solio suo, & omnem exercitum cæli assistentem ei a dextris & a sinistris.

19. Et dixit Dominus: Quis decipiet Achab regem Israël ut ascendat & corruat in Ramoth Galaad? Cùmque diceret unus hoc modo, & alter alio:

20. processit spiritus, & stetit coram Domino, & ait: Ego decipiam eum.

Cui Dominus, In quo, inquit, decipies?

21. At ille respondit: Egrediar, & ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius. Dixitque Dominus: Decipies, & prævalebis: egredere, & fac ita.

22. Nunc igitur, ecce Dominus dedit spiritum mendacij in ore omnium prophetarum tuorum, & Dominus locutus est de te mala.

23. Accessit autem Sedecias filius Chanaana, & percussit Michææ maxillam, & ait: per quam viam transivit Spiritus Domini a me, ut loqueretur tibi?

24. Dixitque Michæas: Tu ipse videbis in die illo, quando ingressus fueris cubiculum de cubiculo ut abscondaris.

25. Præcepit autem rex Israël, dicens: Tollite Michæam, & ducite eum ad Amon principem civitatis, & ad Iosaphat filium Amelech.

26. Et dicetis: Hæc dicit rex: Mittite hunc in carcerem, & date ei panis modicum, & aquæ pauxillum, donec revertar in pace.

27. Dixitque Michæas: Si reversus fueris in pace, non est locutus Dominus in me. Et ait: Audite omnes populi.

28. Igitur ascenderunt rex Israël, & Iosaphat rex Iuda in Ramoth Galaad.

29. Dixitque rex Israël ad Iosaphat: Mutabo habitum, & sic ad pugnam vadam, tu autem induere vestibus tuis. Mutatoque rex Israel habitu, venit ad bellum.

30. Rex autem Syriæ præceperat ducibus equitatus sui, dicens: Ne pugnetis contra minimum, aut contra maximum, nisi contra solum regem Israël.

31. Itaque cùm vidissent principes equitatus Iosaphat, dixerunt: Rex Israël est iste. Et circumdederunt eum dimicantes: at ille clamavit ad Dominum, & auxiliatus est ei, atque avertit eos ab illo.

32. Cùm enim vidissent duces equitatus, quod non esset rex Israël, reliquerunt eum.

33. Accidit autem ut unus e populo sagittam in incertum iaceret, & percuteret regem Israël inter cervicem & scapulas, at ille auriga suo ait: Convertite manum tuam, & educ me de acie, quia vulneratus sum.

34. Et finita est pugna in die illo: porrò rex Israël stabat in currui suo contra Syros usque ad vesperam, & mortuus est occidente sole.

CAPUT XIX.

Iosaphat ex infelicio prelio reversus, a Iehu propheta correptus de prestito auxilio Achab, constitutus a se iudices admonet de servanda iustitia, sacerdotes & levitas de promovendo cultu divino, populoque recte instituendo.

Eodem
ann. 3107.

1. **R**eversus est autem Iosaphat rex Iuda in domum suam pacifice in Ierusalem.

2. Cui occurrit Iehu filius Hanani Videns, & ait ad eum: Impio præbes auxilium, & his qui oderunt Dominum amicitia iungaris, & idcirco iram quidem Domini merebaris:

3. sed bona opera inventa sunt in te, & quod abstuleris lucos de terra Iuda, & præparaveris cor tuum ut requireres Dominum Deum patrum tuorum.

4. Habitavit ergo Iosaphat in Ierusalem: rursumque egressus est ad populum de Bersabee usque ad montem Ephraim, & revocavit eos ad Dominum Deum patrum suorum.

5. Constituitque iudices terræ in cunctis civitatibus Iuda munitis per singula loca.

6. & præcipiens iudicibus, Videte, ait, quid faciatis: non enim hominis exercetis iudicium, sed Domini: & quodcumque iudicaveritis, in vos redundabit.

7. Sit timor Domini vobiscum, & cum diligenter cuncta facite: non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas, nec personarum acceptio, nec cupido munerum.

8. In Ierusalem quoque constituit Iosaphat Levitas, & Sacerdotes, & Principes familiarum ex Israël, ut iudicium & causam Domini iudicarent habitatoribus eius.

9. Præcepitque eis, dicens: Sic ageris in timore Domini fideliter & corde perfecto.

10. Omnem causam, quæ venerit ad vos fratrum vestrorum, qui habitant in urbibus suis inter cognitionem & cognitionem, ubicumque quæstio est de lege, de mandato, de ceremoniis, de iustificationibus: ostendite eis, ut non peccent in Dominum, & ne veniat ira super vos & super fratres vestros: sic ergo agentes non peccabitis.

11. Amarias autem sacerdos & pontifex vester, in his, quæ ad Deum pertinent, præsidebit: porro Zabadias filius

Ismahel, qui est dux in domo Iuda, super ea opera erit, quæ ad regis officium pertinent: habetisque magistros Levitas coram vobis, confortamini, & agite diligenter, & erit Dominus vobiscum in bonis.

CAPUT XX.

Ammonitis, Moabitibus, ac Syris contra Iosaphat insurgentibus, ipse prædicato ieiunio unâ cum populo supples ad Deum confugit, atque ab eis se mutuo cadentibus liberatur spolia colligit: verum ob factum cum impio Ochozia initium a propheta corripitur, & a Deo punitur.

1. **P**ost hæc congregati sunt filij Moab, & filij Ammon, & cum eis de Ammonitis ad Iosaphat ut pugnarent contra eum.

2. Veneruntque nuncios, & indicaverunt Iosaphat, dicentes: Venit contra te multitudo magna de his locis, quæ trans mare sunt, & de Syria, & ecce consistunt in Asasonthamar, quæ est Engaddi.

3. Iosaphat autem timore perterritus, totum se contulit ad rogandum Dominum, & prædicavit ieiunium universo Iuda.

4. Congregatusque est Iudas ad deprecandum Dominum: sed & omnes de urbibus suis venerunt ad obsecrandum eum.

5. Cùmque stetisset Iosaphat in medio cœtu Iuda, & Ierusalem, in domo Domini ante atrium novum,

6. ait: Domine Deus patrum nostrorum, tu es Deus in celo, & dominaris cunctis regnis Gentium, in manu tua est fortitudo & potentia, nec quisquam tibi potest resistere.

7. Nonne tu Deus noster interfecisti omnes habitatores terræ huius coram populo tuo Israël, & dedisti eam semini Abraham amici tui in sempiternum?

8. Habitaveruntque in ea, & extruxerunt in illa sanctuarium nomini tuo, dicentes:

9. Si irruerint super nos mala, gladius iudicij, pestilentia, & fames, stabimus coram domo hac in conspectu tuo, in qua invocatum est nomen tuum: & clamabimus ad te in tribulationibus nostris, & exaudies, salvosque facies.

10. Nunc igitur ecce filij Ammon, & Moab, & mons Seir, * per quos non concessisti Israël ut transirent quando egrediebantur de Ægypto, sed declina-

Anno M.
3108.
Ant. Chr.
896.

* Deut. 2.
1.

verunt ab eis, & non interfecerunt illos: 11. econtrario agunt, & nituntur ejicere nos de possessione, quam tradidisti nobis.

12. Deus noster, ergo non iudicabis eos? In nobis quidem non est tanta fortitudo, ut possimus huic multitudini resistere, quæ irruit super nos. Sed cùm ignoremus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te.

13. Omnis verò Iuda stabat coram Domino cum parvulis, & uxoris, & liberis suis.

14. Erat autem Iahaziel filius Zachariæ, filij Banaïæ, filij Iehiel, filij Mathaniæ, Levites de filiis Asaph, super quem factus est Spiritus Domini in medio turbæ.

15. & ait: Attendite omnis Iuda, & qui habitatis Ierusalem, & tu rex Iosaphat: Hæc dicit Dominus vobis: Nolite timere, nec paveatis hanc multitudinem: non est enim vestra pugna, sed Dei.

16. Cras descendetis contra eos: ascensuri enim sunt per clivum nomine Sis, & invenietis illos in summitate torrentis, qui est contra solitudinem Ieruel.

17. Non eritis vos qui dimicabitis, sed tantummodo confidenter state, & videbitis auxilium Domini super vos, ô Iuda, & Ierusalem: nolite timere, nec paveatis: cras egrediemini contra eos, & Dominus erit vobiscum.

18. Iosaphat ergo, & Iuda, & omnes habitatores Ierusalem ceciderunt proni in terram coram Domino, & adoraverunt eum.

19. Porro Levitæ de filiis Caath, & de filiis Core laudabant Dominum Deum Israël voce magnâ, in excelsum.

20. Cùmque manè surrexissent, egressi sunt per desertum Thecæ: profectisque eis, stans Iosaphat in medio eorum, dixit: Audite me viri Iuda, & omnes habitatores Ierusalem: credite in Domino Deo vestro, & securi eritis: credite prophetis eius, & cuncta evenient prospera.

21. Deditque consilium populo, & statuit cantores Domini, ut laudarent eum in turris suis, & antecederent exercitum, ac voce consonâ dicerent: * Confitemini Domino, quoniam in æternum misericordia eius.

22. Cùmque cœpissent laudes canere, vertit Dominus insidias eorum in semetipsos, filiorum scilicet Ammon, & Moab, & montis Seir, qui egressi fuerant ut pu-

gnarent contra Iudam, & percussi sunt. 23. Namque filij Ammon, & Moab consurrexerunt adversum habitatores montis Seir, ut interficerent & delerent eos: cùmque hoc opere pertrassent, etiam in semetipsos versi, mutuis conciderunt vulneribus.

24. Porro Iuda cùm venisset ad speculam, quæ respicit solitudinem, vidit procul omnem latè regionem plenam cadaveribus, nec superesse quemquam, qui necem potuisset evadere.

25. Venit ergo Iosaphat, & omnis populus cum eo ad detrahenda spolia mortuorum: inveneruntque inter cadavera variam suppellectilem, vestes quoque, & vasia pretiosissima, & diriperunt ita ut omnia portare non possent, nec per tres dies spolia auferre præ prædæ magnitudine.

26. Die autem quarto congregati sunt in Valle benedictionis: etenim quoniam ibi benedixerat Domino, vocaverunt locum illum Vallis benedictionis usque in præsentem diem.

27. Reversusque est omnis vir Iuda, & habitatores Ierusalem, & Iosaphat ante eos in Ierusalem cum lætitia magna, & quod dedisset eis Dominus gaudium de inimicis suis.

28. Ingressique sunt in Ierusalem cum psalteriis, & citharis, & tubis in domum Domini.

29. Irruit autem pavor Domini super universa regna terrarum cùm audissent quod pugnasset Dominus contra inimicos Israël.

30. Quievitque regnum Iosaphat, & præbuit ei Deus pacem per circuitum.

31. Regnavit igitur Iosaphat super Iudam, & erat triginta quinque annorum cùm regnare cœpisset: viginti autem & quinque annis regnavit in Ierusalem, & nomen matris eius Azuba filia Selabi.

32. Et ambulavit in via patris sui Asa, nec declinavit ab ea, faciens quæ placita erant coram Domino.

33. Verùm tamen excelsa non abstulit, & adhuc populus non direxerat cor suum ad Dominum Deum patrum suorum.

34. Reliqua autem gestorum Iosaphat priorum, & novissimorum scripta sunt in verbis Iehu filij Hanani, quæ digessit in Libros regum Israël.

35. Post hæc inivit amicitias Iosaphat rex Iuda cum Ochozia rege Israël, cuius opera fuerunt impiissima.

36. Et particeps fuit ut facerent naves, quæ

Eodem
ann. 3108.
Fid. Reg.
22. 49. &
10. 22. ac
9. 26.